

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

2 Οκτωβρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4283

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 701/2020*

Λήψη απόφασης επί της υπ' αρ. 8609/27.12.2019 προηγούμενης γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, από το συνεταιρισμό με την επωνυμία «Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Καταναλωτών Κρήτης» σχετικά με την απόκτηση από μέρους του αποκλειστικού ελέγχου των εταιριών με την επωνυμία «Γαλαξίας Ανώνυμη εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων Δήμητρα Μάρκετς» και «Μαρκάτο Ανώνυμη Εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 18η Φεβρουαρίου 2020, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός
Μέλη: Παναγιώτης Φώτης
Ιωάννης Στεφάτος (Εισηγητής)
Μαρία Ιωάννα Ράντου
Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της υπ' αρ. 8609/27.12.2019 προηγούμενης γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, από το συνεταιρισμό με την επωνυμία «Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Καταναλωτών Κρήτης» σχετικά με την απόκτηση από μέρους του αποκλειστικού ελέγχου των εταιριών με την επωνυμία «Γαλαξίας Ανώνυμη εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων Δήμητρα Μάρκετς» και «Μαρκάτο Ανώνυμη Εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων».

Πριν την έναρξη της συζητήσεως, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της συνεδρίασεως την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια την Ηλιάνα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπό στοιχεία οικ.1225/13.2.2020 γραπτή Εισήγηση επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, να εγκριθεί η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, το Τμήμα της Επιτροπής, προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή της υπόθεσης, Ιωάννη Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση του αρμόδιου Εισηγητή, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις απόψεις των μελών και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1.1 Ιστορικό-ουσιώδεις όροι της συμφωνίας

1. Με το υπ' αρ. 8609/27.12.2019 έγγραφό του, ο συνεταιρισμός με την επωνυμία «Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Καταναλωτών Κρήτης» και τους διακριτικούς τίτλους «ΣΥΝ.ΚΑ ΚΡΗΤΗΣ Π.Ε.» και «SYN.KA SUPERMARKETS» (εφεξής και «Συνεταιρισμός» ή «ΣΥΝΚΑ») γνωστοποίησε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής Ε.Α.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, την εξαγορά του 75% των μετοχών των ανωνύμων εταιριών με τις επωνυμίες «Γαλαξίας Ανώνυμη εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων Δήμητρα Μάρκετς», με το διακριτικό τίτλο «Γαλαξίας Α.Ε.» (εφεξής και «ΓΑΛΑΞΙΑΣ») και «Μαρκάτο Ανώνυμη Εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων», με το διακριτικό τίτλο «Μαρκάτο ΑΕ» (εφεξής και «ΜΑΡΚΑΤΟ»).

2. Στο πλαίσιο της ως άνω γνωστοποίησης, ο Συνεταιρισμός προσκόμισε αντίγραφο του από 30.11.2019 Ιδιωτικού Συμφωνητικού Προσυμφώνου Αγοραπωλησίας Μετοχών (εφεξής «Προσύμφωνο») που συνήφθη μεταξύ, αφενός, του συνόλου των κοινών μετόχων των δύο εταιριών, ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ, οι οποίοι είναι αποκλειστικοί κύριοι, νομείς και κάτοχοι του συνόλου

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δυο (2) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) Έκδοση για τον «Προμηθευτικό και Καταναλωτικό Συνεταιρισμό Περιορισμένης Ευθύνης Καταναλωτών Κρήτης (ΣΥΝΚΑ)». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Β' 54/2013).

των μετοχών των εν λόγω εταιριών, ως πωλητών¹, και, αφετέρου, του ΣΥΝΚΑ, ως αγοραστή, με αντικείμενο την απόκτηση από τον τελευταίο του 75% των μετοχών των προαναφερομένων εταιριών, κατά τα οριζόμενα στις επιμέρους ρήτρες του Προσυμφώνου. Σύμφωνα με σχετική πληροφόρηση από τον γνωστοποιούντα Συνεταιρισμό, η υπό εξέταση συναλλαγή, στη φάση αυτή, αφορά δεσμευτικά στην εξαγορά του 75% του μετοχικού κεφαλαίου αμφοτέρων των ανωτέρω εταιριών ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ².

3. Με τη ρήτρα 3 του ως άνω Προσυμφώνου, «[...]». Επιπλέον οι πωλητές δηλώνουν ότι [...].

4. Η μεταβίβαση των μετοχών πρόκειται να πραγματοποιηθεί με την υπογραφή από τα μέρη ιδιωτικού συμφωνητικού οριστικής μεταβίβασης μετοχών, η οποία θα επιφέρει την «Ολοκλήρωση της Συναλλαγής»³, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν εκπληρωθεί οι σωρευτικά προβλεπόμενοι στη ρήτρα 4 του Προσυμφώνου όροι και προϋποθέσεις και ιδίως οι εξής: (α) Ολοκλήρωση του νομικού και οικονομικού ελέγχου των προς εξαγορά εταιριών εκ μέρους του αγοραστή και τήρηση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν προς το σκοπό αυτό, [...]και (β) λήψη εγκριτικής απόφασης από την Ε.Α.

5. Η οριστική σύμβαση θα πρέπει να γίνει για τις μετοχές αμφοτέρων των εταιριών, με την επιφύλαξη των ειδικών περιπτώσεων που προβλέπονται στο Προσύμφωνο, άλλως επέρχεται ολική αδυναμία εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Προσύμφωνο για το σύνολο των πωλητών⁴. [...] δεσμεύονται με ρήτρα περί μη ανταγωνισμού για χρονικό διάστημα [...] από την υπογραφή της οριστικής σύμβασης⁵, η οποία συνίσταται στην υποχρέωσή τους να μην ασκήσουν ανταγωνιστική ή συναφή επιχειρηματική δραστηριότητα κατά το διάστημα αυτό⁶.

1 Συγκεκριμένα, οι καλούμενοι στο Προσύμφωνο ως «πωλητές» και κύριοι του συνόλου των μετοχών των δύο εξαγοραζόμενων εταιριών είναι οι: [...]

2 Ειδικότερα, η προβλεπόμενη στο Προσύμφωνο διαζευκτική δυνατότητα εξαγοράς του 75% ή του 100% του μετοχικού κεφαλαίου των προς εξαγορά επιχειρήσεων τελούσε, σύμφωνα με τους όρους του Προσυμφώνου, σε συνάρτηση [...]

3 Βλ. ρήτρα 9 του Προσυμφώνου.

4 Βλ. ρήτρα 13 του Προσυμφώνου

5 Βλ. ρήτρα 13 του Προσυμφώνου.[...]

6 Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011 «Οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις παρ. 3 και 6 καλύπτουν και τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης και είναι απαραίτητοι γι' αυτή». Ως εκ τούτου, οι τυχόν περιορισμοί που συνδέονται άμεσα με την εκάστοτε συγκέντρωση και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίηση της (δευτερεύοντες/παρεπόμενοι περιορισμοί) καλύπτονται αυτομάτως από την εγκριτική της συγκέντρωσης απόφαση. Η Ε.Α. δεν υποχρεούται να αξιολογεί τους εν λόγω περιορισμούς κατά περίπτωση, συνιστά ωστόσο καθήκον των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να αξιολογούν μόνες τους κατά πόσον και σε ποιο βαθμό οι συμφωνίες τους μπορούν να θεωρηθούν ως παρεπόμενες μιας πράξης συγκέντρωσης. Βλ. σχετικά Καν (ΕΚ) 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, σκ. 21, καθώς και Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τους περιορισμούς που συνδέονται άμεσα με τις συγκεντρώσεις και είναι απαραίτητοι για την πραγματοποίησή τους (εφεξής Ανακοίνωση για του παρεπόμενου περιορισμούς), 2005/С 56/03, 5.3.2005, παρ. 2 επ. Για την

6. Κατά την περίοδο από την ημερομηνία υπογραφής του Προσυμφώνου μέχρι την Ολοκλήρωση οι υπό εξαγορά εταιρίες θα διατηρήσουν την μέχρι σήμερα υφιστάμενη επιχειρηματική τους δραστηριότητα, τη λειτουργία και την οργάνωσή τους, το όνομα και τη φήμη τους, καθώς και τις υφιστάμενες μισθώσεις. Μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης ο Συνεταιρισμός θα κατέχει την πλειοψηφία του 75% των μετοχών εκάστης των εταιριών ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ, με τα αντίστοιχα δικαιώματα ψήφου⁷ και θα έχει δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αμφοτέρων των εταιριών, αποκτώντας κατά τον τρόπο αυτό αποκλειστικό έλεγχο επί αυτών.

7. Το συμφωνηθέν ποσό βάσης για τον υπολογισμό του τιμήματος αγοραπωλησίας των μετοχών αμφοτέρων των εταιριών ανέρχεται σε [...] ευρώ. Όπως προβλέπεται στο Προσύμφωνο, θα συνταχθούν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2019. Οι εν λόγω οικονομικές καταστάσεις θα αποτελέσουν τη βάση για την οριστικοποίηση του ύψους του τιμήματος σύμφωνα και με τους ειδικότερους όρους που περιλαμβάνονται στο Προσύμφωνο.

1.2 Λόγοι πραγματοποίησης

8. Ως οικονομικοί και στρατηγικοί λόγοι που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης προβάλλονται⁸ η ανάπτυξη και επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Συνεταιρισμού σε άλλες γεωγραφικές περιοχές, πλην της Κρήτης και των νησιωτικών περιοχών των Κυκλάδων, Δωδεκανήσου και Χίου, δηλαδή κυρίως σε νησιωτικές και τουριστικές περιοχές της περιφέρειας, όπου ο Συνεταιρισμός έχει εμπειρία δραστηριοποίησης με την λειτουργία και εκμετάλλευση νέων καταστημάτων λιανικής και χονδρικής πώλησης, η ανάπτυξη της επιχείρησης μέσω της αύξησης των πωλήσεων και του κύκλου εργασιών αυτής και γενικά η ενίσχυση της δραστηριότητας του Συνεταιρισμού στην αγορά.

II ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ

II.1 Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Μελών Ινστιτούτου Καταναλωτών⁹.

πληρότητα, ωστόσο, της ανάλυσης σημειώνεται ότι η υποχρέωση μη άσκησης ανταγωνισμού που επιβάλλεται στον πωλητή μιας επιχείρησης, όπως η υπό εξέταση υποχρέωση, θεωρείται κατά κανόνα αναγκαία και άμεσα συνδεδεμένη με τη συγκέντρωση, καθόσον διασφαλίζει τη μεταβίβαση στον αγοραστή της πλήρους αξίας των μεταβιβαζομένων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις που αφορούν στη διάρκεια, στο γεωγραφικό πεδίο, τα υποκείμενα και το αντικείμενο της υποχρέωσης. Οι εν λόγω προϋποθέσεις πληρούνται εν προκειμένω, ιδίως καθόσον η επίμαχη ρήτρα ανταγωνισμού έχει διάρκεια [...] και περιορίζεται στους πωλητές, [...]. Για τους λόγους αυτούς η εν λόγω υποχρέωση αξιολογείται ως δικαιολογημένη και εύλογη ενόψει της επίδιξης του προαναφερόμενου σκοπού. (βλ. σχετικά Ανακοίνωση για τους παρεπόμενους περιορισμούς, παρ. 18-26 και συναφώς απόφαση της Ε. Επιτροπής Μ.1840/29.2.2000, ΚΚΡ/ΒΟΣCH TELECOM PRIVATE NETWORKS, σκ. 13).

7 Βλ. σχετικά άρθρο 9 παρ. 2, 11, 16 του Καταστατικού της ΓΑΛΑΞΙΑΣ και άρθρο 8 παρ. 1, 11, 14 του Καταστατικού της ΜΑΡΚΑΤΟ.

8 Υπ' αρ. 8609/27.12.2019 έντυπο γνωστοποίησης.

9 Υπ' αρ. 8609/27.12.2019 έντυπο γνωστοποίησης και υπ' αρ. 417/20.01.2020 επιστολή του Συνεταιρισμού.

9. Ο ΣΥΝΚΑ ιδρύθηκε το 1979, εδρεύει στα Χανιά Κρήτης (Επισκοπή Αγυιάς Θερίσου) και δραστηριοποιείται στη λειτουργία και εκμετάλλευση καταστημάτων ειδών σούπερ μάρκετ, πραγματοποιώντας λιανικές και χονδρικές πωλήσεις ειδών σούπερ μάρκετ στην Κρήτη και σε νησιωτικές περιοχές του Αιγαίου. Ο Συνεταιρισμός αριθμεί περί τα 5.895 μέλη¹⁰. Το 2019, ο Συνεταιρισμός ολοκλήρωσε την απορρόφηση της εταιρείας «Ανώνυμης Εμπορικής Τουριστικής και Κτηματομεσιτικής Εταιρείας Βιδάλης Μάρκετ Α.Ε.» (εφεξής ΒΙΔΑΛΗΣ), την οποία είχε αποκτήσει το 2014¹¹.

10. Σύμφωνα με προσκομισθέντα στοιχεία, ο Συνεταιρισμός λειτουργεί τριάντα έξι (36) καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην Κρήτη, καθώς και δώδεκα (12) καταστήματα σε άλλα νησιά του Αιγαίου. Τα καταστήματα του Συνεταιρισμού λειτουργούν υπό τα σήματα «ΙΝΚΑ» και «Βιδάλης Μάρκετ». Παράλληλα, ο Συνεταιρισμός έχει συνάψει συμβάσεις δικαιοχρησίας (franchising) με [...], οι οποίες εκμεταλλεύονται μικρότερα καταστήματα σούπερ μάρκετ και παντοπωλεία στην Κρήτη και τις οποίες ο Συνεταιρισμός προμηθεύει με είδη σούπερ μάρκετ. Οι εταιρίες αυτές λειτουργούν συνολικά είκοσι επτά (27) καταστήματα σούπερ μάρκετ, υπό το σήμα «ΣΥΝΚΑ», παράλληλα με το σήμα έκαστης επιχείρησης.

11. Ο Συνεταιρισμός πραγματοποιεί επίσης χονδρικές πωλήσεις ειδών σούπερ μάρκετ, με [...] τις εταιρίες «Συνεργαζόμενα Καταστήματα Φαιστός Α.Ε.Β.Ε.»¹² και «Προμηθευτική Συνεργασία Παντοπωλών Νομού Χανίων»,¹³ οι οποίες εκμεταλλεύονται μικρότερα καταστήματα σούπερ μάρκετ και παντοπωλεία στην Κρήτη. Παράλληλα, διαθέτει δύο (2) καταστήματα Cash & Carry (σε Τήνο και Πάρο)¹⁴. Οι κεντρικές αποθήκες του Συνεταιρισμού είναι δύο (2) και βρίσκονται στα Χανιά Κρήτης και στον Ασπρόπυργο Αττικής αντίστοιχα.

12. Ο Συνεταιρισμός διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο¹⁵ και συμμετέχει, μεταξύ άλλων¹⁶, και στις εξής εταιρίες: (α) ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε., με ποσοστό συμμετοχής 96,42% και κύκλο εργασιών το 2018 της τάξεως [...]. Η εταιρεία έχει ως αντικείμενο την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία τοπικής εμβέλειας τηλεοπτικού σταθμού, (β) ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΕΠΕ, με ποσοστό συμμετοχής 95,42% και κύκλο εργασιών το 2018 της

10 Σύμφωνα με το καταστατικό, [...].

11 Η εν λόγω εξαγορά είχε γνωστοποιηθεί στην Ε.Α. και εγκρίθηκε με την απόφαση Ε.Α. 599/2014.

12 Τα καταστήματα λειτουργούν υπό το σήμα «ΦΑΙΣΤΟΣ» και όχι υπό το σήμα «ΣΥΝΚΑ».

13 Η εταιρεία από το Μάρτιο 2019 βρίσκεται πλέον σε λύση και εκκαθάριση.

14 Χονδρικές πωλήσεις πραγματοποιούνται επίσης από τρεις (3) αποθήκες-πρατήρια χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην Κρήτη, καθώς και από το σύνολο των καταστημάτων του δικτύου της εταιρείας.

15 Τα μέλη του Δ.Σ. και η κατανομή αξιωμάτων έχει ως εξής: [...] - Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, [...] - Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, [...] - Γραμματέας, [...] - Ταμίας, [...] - Μέλος, [...] - Μέλος, [...] - Μέλος.

16 Ο Συνεταιρισμός συμμετέχει με μικρά μειοψηφικά ποσοστά στο μετοχικό κεφάλαιο πολλών εταιριών λαϊκής βάσης, όπως [...].

τάξεως [...]. Η εταιρεία έχει ως αντικείμενο την ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία τοπικής εμβέλειας ραδιοφωνικού σταθμού, (γ) «EMMAN. ΚΑΝΕΛΑΚΗΣ-ΝΙΚ. ΠΑΓΙΑΛΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ», με ποσοστό συμμετοχής [...] και (δ) «ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ CASH & CARRY ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚ/ΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», με ποσοστό συμμετοχής [...].

13. Τέλος, ο Συνεταιρισμός είναι μέλος του ομίλου «ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ. Ελληνικός Όμιλος Αγορών Σούπερ Μάρκετ Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης»¹⁷, και κατέχει μία μερίδα συμμετοχής. Σημειώνεται δε ότι ο Απόστολος Αλεξάκης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνεταιρισμού είναι επίσης μέλος της ενδεκαμελούς Διαχειριστικής Επιτροπής του ομίλου «ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ.».

11.2 Οι εταιρίες Γαλαξίας Α.Ε. και Μαρκάτο Α.Ε.¹⁸

14. Οι εταιρίες ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ εδρεύουν στο Δήμο Κέρκυρας και λειτουργούν δέκα εννέα (19) καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης ειδών Σούπερ Μάρκετ πάσης φύσεως. Ειδικότερα η ΓΑΛΑΞΙΑΣ διατηρεί δεκαπέντε (15) καταστήματα και η ΜΑΡΚΑΤΟ τέσσερα (4) καταστήματα, αποκλειστικά στη νήσο Κέρκυρα, υπό τα σήματα «ΔΗΜΗΤΡΑ markets» και «ΜΑΡΚΑΤΟ supermarkets» αντίστοιχα. Οι εταιρίες δραστηριοποιούνται εδώ και πολλές δεκαετίες στην τοπική αγορά¹⁹. Συγκεκριμένα, το πρώτο κατάστημα υπό το σήμα «ΔΗΜΗΤΡΑ» εγκαινιάσθηκε το 1979. Το έτος 1995 και ενόσω το δίκτυο της ΓΑΛΑΞΙΑΣ ήδη αριθμούσε έξι (6) καταστήματα, οι μέτοχοι της τελευταίας υπεισήλθαν και στο μετοχικό κεφάλαιο της ΜΑΡΚΑΤΟ²⁰, η οποία λειτουργούσε τα τέσσερα (4) καταστήματα υπό το σήμα «ΜΑΡΚΑΤΟ». Η επέκταση του δικτύου συνεχίσθηκε τα επόμενα χρόνια με το τελευταίο κατάστημα να εγκαινιάζεται υπό το σήμα «ΔΗΜΗΤΡΑ» το 2014. Η ΓΑΛΑΞΙΑΣ ήταν από τα ιδρυτικά μέλη του ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ. το 1994 και σήμερα κατέχει μια μερίδα συμμετοχής στον εν λόγω Όμιλο Αγορών²¹.

15. Κατά την ημερομηνία της γνωστοποίησης της συγκέντρωσης, το μετοχικό κεφάλαιο αφενός της ΓΑΛΑΞΙΑΣ ανέρχεται στο ποσό των 2.479.800 Ευρώ, διαιρούμενο σε 82.660 κοινές ονομαστικές μετοχές και αφετέρου της ΜΑΡΚΑΤΟ στο ποσό των 309.000 Ευρώ, διαιρούμενο σε 10.300 κοινές ονομαστικές μετοχές. Η μετοχική σύνθεση των δύο ως άνω εταιριών είναι κοινή, ήτοι σε αμφοτέρους μετέχουν τα ίδια επτά (7) φυσικά πρόσωπα με τα ίδια ποσοστά συμμετοχής. Πιο συγκεκριμένα η μετοχική σύνθεση των εταιριών έχει ως ακολούθως:

17 Ο όμιλος «ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ.» έχει μέλη του νομικά πρόσωπα-αλυσίδες σούπερ μάρκετ και έχει ως κύριο αντικείμενο την κατάρτιση συμφωνιών με προμηθευτές στο χώρο του λιανικού εμπορίου ειδών σούπερ μάρκετ. Σύμφωνα με στοιχεία του Περιοδικού «Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ» Νο 23, Φθινόπωρο 2019, ο όμιλος «ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ.» στα τέλη του 2018 αριθμούσε 26 μέλη με δυναμικό 968 καταστημάτων.

18 Υπ' αρ. 8609/27.12.2019 έντυπο γνωστοποίησης και υπ' αρ. 417/20.01.2020 επιστολή του Συνεταιρισμού.

19 Βλ. ιστοσελίδα www.dimitramarkets.gr, ενότητα «Ιστορική Αναδρομή».

20 Σχετικά με το ποσοστό μετοχών που κατέχει καθένα φυσικό πρόσωπο/μέτοχος στις δύο εταιρίες, βλ. και Πίνακα 1.

21 Η ΜΑΡΚΑΤΟ δεν κατέχει μερίδα συμμετοχής στον ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ.

Πίνακας 1: Μετοχική σύνθεση των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ

	Μέτοχοι	ΓΑΛΑΞΙΑΣ	ΜΑΡΚΑΤΟ
1	[...]	[...]	[...]
2	[...]	[...]	[...]
3	[...]	[...]	[...]
4	[...]	[...]	
5	[...]	[...]	
6	[...]	[...]	[...]
7	[...]	[...]	[...]
	[...]	[...]	[...]

16. Από τα προσκομισθέντα στοιχεία και την έρευνα της Υπηρεσίας προκύπτει ότι οι εν λόγω εταιρίες έχουν ισχυρούς διαρθρωτικούς δεσμούς και συγκεκριμένα, πέραν της κοινής μετοχικής σύνθεσης, έχουν επίσης κοινά πρόσωπα στη διοίκηση και κοινή εμπορική πολιτική. Συγκεκριμένα:

17. Όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα, οι δύο εταιρίες διαθέτουν αμφότερες οκταμελή Διοικητικά Συμβούλια και έχουν έξι (6) κοινά μέλη Δ.Σ. Συνεπώς, στην πλειοψηφία τους τα μέλη Δ.Σ. των δύο εταιριών είναι κοινά. Σημειώνεται ότι οι αποφάσεις των Δ.Σ. και των δύο εταιριών λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρισταμένων μελών²². Τα περισσότερα μέλη Δ.Σ. προκύπτει ότι έχουν συγγενικές σχέσεις μεταξύ τους. Εκ των έξι (6) κοινών μελών Δ.Σ., τρία (3) ασκούν και στις δύο εταιρίες εξουσία εκπροσώπησης και διοίκησης, ως Διευθύνοντες Σύμβουλοι. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα καταχωρημένα στο Γ.Ε.ΜΗ στοιχεία, οι πιο κάτω αναφερόμενοι τρεις (3) Διευθύνοντες Σύμβουλοι της ΓΑΛΑΞΙΑΣ, ενεργώντας από κοινού, εκπροσωπούν και δεσμεύουν την εταιρεία σε όλες τις σχέσεις και συναλλαγές της, ασκώντας το σύνολο των δραστηριοτήτων διοίκησης και διεύθυνσής της²³, ενώ αντίστοιχα, οι πιο κάτω αναφερόμενοι τέσσερις (4) Διευθύνοντες Σύμβουλοι της ΜΑΡΚΑΤΟ (εκ των οποίων οι τρεις (3) είναι τα ίδια φυσικά πρόσωπα με τους Δ/ντες Συμβούλους της ΓΑΛΑΞΙΑΣ), ενεργώντας ανά δύο (2) τουλάχιστον από κοινού, εκπροσωπούν και δεσμεύουν την εταιρεία σε όλες τις σχέσεις και συναλλαγές της, ασκώντας το σύνολο των δραστηριοτήτων διοίκησης και διεύθυνσής της²⁴.

Πίνακας 2: Διοικητικό Συμβούλιο των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ

Κοινά μέλη Δ.Σ.	ΓΑΛΑΞΙΑΣ - ιδιότητα	ΜΑΡΚΑΤΟ - ιδιότητα
[...]	Διευθύνων Σύμβουλος	Διευθύνων Σύμβουλος
[...]	Διευθύνων Σύμβουλος	Διευθύνων Σύμβουλος
[...]	Διευθύνων Σύμβουλος	Διευθύνων Σύμβουλος
[...]	Μέλος Δ.Σ.	Διευθύνων Σύμβουλος
[...]	Μέλος Δ.Σ.	Πρόεδρος Δ.Σ.
[...]	Πρόεδρος Δ.Σ.	Μέλος Δ.Σ.
Μη κοινά μέλη Δ.Σ.		
[...]	Μέλος Δ.Σ.	---
[...]	Μέλος Δ.Σ.	---
[...]	---	Μέλος Δ.Σ.
[...]	---	Μέλος Δ.Σ.

18. Όπως αναφέρει ο γνωστοποιών Συνεταιρισμός, οι υπό εξαγορά εταιρίες ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ, λόγω της κοινής μετοχικής σύνθεσης και του κοινού Διοικητικού Συμβουλίου, ασκούν κοινή εμπορική και τιμολογιακή πολιτική²⁵. Η κοινή εμπορική πολιτική των δύο εταιριών επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι λειτουργούν κοινή ιστοσελίδα (www.dimitramarkets.gr), όπου εμφανίζονται τα δεκαεννέα (19) καταστήματα που διαθέτουν συνολικά αμφότερες οι εταιρίες, τα προϊόντα που πωλούνται σε καθεμιά απ' αυτές, καθώς και οι κοινές προωθητικές τους ενέργειες (π.χ. εκπτώσεις στις τιμές). Επιπλέον προκύπτει από το κοινό φυλλάδιο προσφορών που εκδίδουν ανά δεκαπενθήμερο

22 Βλ. σχετικά άρθρο 16 του Καταστατικού της ΓΑΛΑΞΙΑΣ και άρθρο 14 του Καταστατικού της ΜΑΡΚΑΤΟ.

23 Εκτός αυτών για τα οποία, σύμφωνα με το καταστατικό, απαιτείται συλλογική ενέργεια των μελών Δ.Σ. (αφορούν θέματα τροποποίησης καταστατικού, αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου, κ.α.).

24 Εκτός αυτών για τα οποία, σύμφωνα με το καταστατικό, απαιτείται συλλογική ενέργεια των μελών Δ.Σ. (αφορούν θέματα τροποποίησης καταστατικού, αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου κ.α.).

25 Υπ' αρ. 417/20.01.2020 επιστολή του Συνεταιρισμού.

μερο, στο εξώφυλλο του οποίου παρουσιάζονται και τα δύο σήματα (ΔΗΜΗΤΡΑ και ΜΑΡΚΑΤΟ) καθώς και οι κοινές προσφορές, τιμές, και εκπτώσεις που εφαρμόζονται στο σύνολο των καταστημάτων των δύο εταιριών. Περαιτέρω, οι δύο εταιρίες διαθέτουν κοινό πρόγραμμα πιστότητας καταναλωτών (loyalty program), στις κάρτες του οποίου αποτυπώνονται και τα δύο προαναφερθέντα σήματα. Τέλος, επισημαίνεται ότι α) στο περιοδικό «Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ»²⁶, το δίκτυο καταστημάτων της ΓΑΛΑΞΙΑΣ παρουσιάζεται να αριθμεί δεκαεννέα (19) καταστήματα στην Κέρκυρα (ήτοι το άθροισμα των καταστημάτων των δύο εταιριών), ενώ το ίδιο συμβαίνει και στην ιστοσελίδα του ΕΛ.ΟΜ.Α.Σ²⁷, στη λίστα των μελών του οποίου εμφανίζονται από κοινού τα δύο σήματα, ενώ όπως προαναφέρθηκε, μόνο η ΓΑΛΑΞΙΑΣ κατέχει μερίδα συμμετοχής. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι οι δύο εταιρίες ασκούν πράγματι κοινή τιμολογιακή και εμπορική πολιτική, αλλά κι ότι παρουσιάζονται ως μία ενιαία επιχειρηματική οντότητα στην αγορά και στην αντίληψη των ανταγωνιστών τους και των καταναλωτών.

II.3 Κύκλοι εργασιών των μερών.

19. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, ο κύκλος εργασιών καθεμιάς από τις συμμετέχουσες στην υπό κρίση πράξη επιχειρήσεις το τελευταίο οικονομικό έτος (2018) στην ελληνική και παγκόσμια αγορά είχε ως εξής:

Πίνακας 3: Κύκλοι εργασιών των μερών 2018

ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2018 (σε €)		
Εταιρίες	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
ΣΥΝΚΑ	175.624.735	175.624.735
ΒΙΔΑΛΗΣ	11.456.436	11.456.436
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΑΕ	[...]	[...]
ΕΡΩΤΙΚΟΣ ΕΠΕ	[...]	[...]
Συναλλαγές μεταξύ των εταιριών	[...]	[...]

ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2018 (σε €)		
Εταιρίες	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
ΣΥΝΟΛΟ (Α)	185.743.478	185.743.478
ΓΑΛΑΞΙΑΣ	37.495.349	37.495.349
ΜΑΡΚΑΤΟ	13.413.208	13.413.208
Συναλλαγές μεταξύ των εταιριών	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ (Β)	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ Α + Β	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από ΓΔΑ, προσκομισθέντων με το υπ'αρ. 8609/27.12.2019 έντυπο γνωστοποίησης και τις υπ'αρ. 417/20.01.2020 και υπ'αρ. 476/22.01.2020 επιστολές.

III Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ-ΕΝΝΟΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

III.1 Χαρακτηρισμός της υπό κρίση πράξης

20. Κατά την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή περισσότερες αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο.

21. Στην υπό εξέταση περίπτωση ο ΣΥΝΚΑ εξαγοράζοντας την πλειοψηφική συμμετοχή ποσοστού 75% του μετοχικού κεφαλαίου καθεμιάς των εταιριών ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ αποκτά τον αποκλειστικό έλεγχο επί αυτών και ως εκ τούτου η εν λόγω συναλλαγή συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια της παρ. 2 β) του άρθρου 5 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει.

III.2 Αρμοδιότητα ΕΑ

22. Η υπό κρίση συγκέντρωση υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011²⁸, όπως ισχύει και έχει εθνική διάσταση με βάση τους γνωστοποιηθέντες,

²⁶ Βλ. ενδεικτικά τεύχος Νο 23-Φθινόπωρο 2019, σελ 74. Μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κέρκυρα εμφανίζεται μόνο η ΓΑΛΑΞΙΑΣ (χωρίς αναφορά στη ΜΑΡΚΑΤΟ).

²⁷ Βλ. www.elomas.gr, Ενότητα «Μέλη» όπου εμφανίζεται η «ΓΑΛΑΞΙΑΣ Α.Ε. (ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΡΚΕΤ) ΜΑΡΚΑΤΟ» με δεκαεννέα (19) καταστήματα.

²⁸ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη συμφωνίας ή τη δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέ-

σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, κύκλους εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων κατά το έτος 2018 στην ελληνική και παγκόσμια αγορά, οι οποίοι παρατίθενται συνοπτικά στον ανωτέρω Πίνακα 3. Η υπό κρίση συγκέντρωση δεν έχει κοινοτική διάσταση, καθώς οι παγκόσμιοι κύκλοι εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δεν υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια των άρθρων 1 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004²⁹. Ενόψει των ανωτέρω, η παρούσα γνωστοποίηση υποβάλλεται αρμοδίως ενώπιον της ΕΑ.

III.3 Έλεγχος παραδεκτού, εμπροθέσμου και προσήκοντος της γνωστοποίησης

23. Το έντυπο γνωστοποίησης υπ' αρ. 8609 υπεβλήθη στην Ε.Α. την 27.12.2019, ήτοι εντός 27 ημερών μετά την υπογραφή από τα μέρη του με ημερομηνία 30.11.2019 Προσυμφώνου. Ως αφητηρία της προθεσμίας των 30 ημερών προς γνωστοποίηση λογίζεται η ημερομηνία υπογραφής του Προσυμφώνου. Ως εκ τούτου, η εν λόγω γνωστοποίηση θεωρείται εμπρόθεσμη και παραδεκτή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει³⁰.

ωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

29 Βλ. άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού του Συμβουλίου 139/2004 της 20.1.2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων»), ΕΕ L 024 της 29.1.2004, σελ. 1-22, σύμφωνα με το οποίο: «[...] 2. Μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. 3. Μία συγκέντρωση που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παρ. 2 έχει κοινοτική διάσταση, εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ· β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ· γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β), δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

30 Επίσης με την υπ' αρ. 417/20.01.2020 επιστολή της, η γνωστοποιούσα κοινοποίησε στην Ε.Α. αντίτυπο του φύλλου της ημερήσιας οικονομικής εφημερίδας πανελλαδικής κυκλοφορίας «ΓΕΝΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ» της 17.01.2010, στο οποίο δημοσίευσε την υπό κρίση πράξη. Το περιεχόμενο της ως άνω δημοσίευσης

24. Στην προκειμένη περίπτωση, η απόκτηση από τον ΣΥΝΚΑ του αποκλειστικού ελέγχου επί των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ υλοποιείται ως μία συγκέντρωση υπό την έννοια του άρθρου 5 του ν. 3959/2011 και, ως εκ τούτου, υπόκειται παραδεκτώς σε μία γνωστοποίηση, κατά το άρθρο 6 του ν. 3959/2011. Ειδικότερα, η εξαγορά από τον ΣΥΝΚΑ των μετοχών των δύο εταιριών αποτελεί αντικείμενο μίας ενιαίας συναλλαγής που διέπεται από μία σύμβαση, ήτοι το από 30.11.2019 Προσύμφωνο αγοράς-πληρωσίων μετοχών, μεταξύ των ιδίων μερών. Επιπλέον, όπως εξάλλου προαναφέρθηκε, τίθεται ως όρος για την εξαγορά πλειοψηφικής συμμετοχής στη μία εταιρεία, η εκ παραλλήλου η απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στην άλλη, προκειμένου να ολοκληρωθεί η συναλλαγή^{31,32}. Συνεπώς, η απόκτηση των δύο εταιριών παραδεκτώς γνωστοποιήθηκε ως μία συγκέντρωση. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται άλλωστε και η εξέταση ουσίας της συναλλαγής από τη σκοπιά του ελέγχου των επιπτώσεων της στον ανταγωνισμό και ειδικότερα η ανάλυση τυχόν ζητημάτων που προκύπτουν συνεπεία της εκ παραλλήλου θέσης των δύο εξαγοραζόμενων εταιριών υπό αποκλειστικό έλεγχο από την ίδια επιχείρηση.

25. Η προθεσμία έκδοσης απόφασης της Ε.Α. επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης παρέρχεται την 20.02.2020³³.

IV ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ-ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

IV.1 Σχετικές αγορές προϊόντων και σχετικές γεωγραφικές αγορές.

26. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης, για την οποία προορίζονται. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή, όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά³⁴. Κατά πάγια πρακτική αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο της Ε.Α. στις 21.01.2020, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει.

31 Βλ. ρήτρα 13 του Προσυμφώνου

32 Βλ. σχετικά και Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων παρ. 38 επ., ιδίως παρ. 46, όπου και παραπομπές σε νομολογία. Βλ. επιπλέον τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υποθέσεις M.6151-PetroChina/Ineos/JV, σκ.17 και M.4980, ABF/GBI Business, σκ. 9.

33 Κατά την εξέταση του φακέλου η ΓΔΑ έκρινε ότι το ανωτέρω έντυπο γνωστοποίησης δεν είχε συμπληρωθεί πλήρως, και ακολούθως απέστειλε την υπ' αρ. οικ. 158/09.01.2020 επιστολή προς τη γνωστοποιούσα, βάσει των άρθρων 8 παρ. 11 και 38 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, στην οποία η γνωστοποιούσα απάντησε με την υπ' αρ. 417/20.01.2020 επιστολή της, οπότε η γνωστοποίηση κατέστη πλήρης και προσήκουσα.

34 Βλ. σχετικά Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού (97/C 372/03).

και νομολογία, η Ε.Α. επικεντρώνει την έρευνά της στις «επηρεαζόμενες» σχετικές αγορές της εκάστοτε υπό κρίση συγκέντρωσης, δηλαδή, στις αγορές εκείνες όπου παρουσιάζεται σημαντικός βαθμός επικάλυψης μεταξύ των δραστηριοτήτων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, ήτοι το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στην αγορά είναι τουλάχιστον 15%³⁵.

27. Στην υπό κρίση συγκέντρωση, οι σχετικές αγορές προϊόντων σχετίζονται με τον κλάδο των ειδών σούπερ μάρκετ. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Επ.) και η Ε.Α. σε προηγούμενες αποφάσεις τους³⁶ έχουν καταλήξει ότι υπάρχει μία διακριτή αγορά για τη διανομή των προϊόντων τροφίμων και λοιπών καταναλωτικών αγαθών καθημερινής κατανάλωσης (άλλως και είδη σούπερ μάρκετ), η οποία αποσκοπεί στην ικανοποίηση των τρεχουσών αναγκών των νοικοκυριών. Περαιτέρω, σύμφωνα με την πρακτική τόσο των εθνικών αρχών ανταγωνισμού όσο και της Ε.Επ.³⁷, από την άποψη των δυνητικών αποτελεσμάτων στον ανταγωνισμό, ο εν λόγω κλάδος διακρίνεται κατ' αρχήν σε δύο κατηγορίες αγορών:

(α) αγορά διανομής ειδών σούπερ μάρκετ, στην οποία οι επιχειρήσεις πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ ενεργούν ως προμηθευτές των τελικών καταναλωτών.

(β) αγορά εφοδιασμού ειδών σούπερ μάρκετ («αγορά ζήτησης»), η οποία αφορά στην αμέσως προηγούμενη οικονομική βαθμίδα (upstream sector) από εκείνη της διανομής ειδών σούπερ μάρκετ και περιλαμβάνει την πώληση ειδών σούπερ μάρκετ από τους παραγωγούς/προμηθευτές σε πελάτες/αγοραστές, όπως οι επιχειρήσεις χονδρικού ή λιανικού εμπορίου.

28. Η αγορά διανομής διακρίνεται περαιτέρω σε αγορές λιανικής και χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, οι οποίες κατά πάγια νομολογία αποτελούν διακριτές αγορές³⁸.

► Η αγορά λιανικής πώλησης καταναλωτικών αγαθών καθημερινής χρήσης περιλαμβάνει τη διανομή μέσω υπεραγορών, σούπερ μάρκετ και εκπαιτωτικών καταστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των σύγχρονων καταστημάτων γειτονιάς και μίνι μάρκετ.

► Η αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ αποτελεί το ενδιάμεσο στάδιο μεταξύ του προμηθευτή (παραγωγού ή εισαγωγέα) και του λιανοπωλητή και λαμβάνει χώρα είτε μέσω των παραδοσιακών πρατηρίων-αποθηκών χονδρεμπορίου, είτε μέσω των αποκαλούμενων cash & carry υπεραγορών, στις οποίες διενεργούνται

35 Η περίπτωση αφορά στις οριζόντιες σχέσεις.

36 Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.946 INTERMARCHÉ/SPAR, COMP/M.991 PROMODÈS/CASINO, COMP/M.1684 CARREFOUR/PROMODES, COMP/M.1221 REWE/MEINL και COMP/M.2115 CARREFOUR/GB, καθώς και ενδεικτικά αποφάσεις της Ε.Α. υπ' αρ. 17/1995, 106/II/1999, 176/III/2001, 194/III/2001, 204/III/2001, 330/V/2007, 381/V/2008, 496/VI/2010, 544/VII/2012, 572/VII/2013, 582/VII/2013, 599/2014, 600/2015, 601/2015, 623/2016 και 637/2017.

37 Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.1221-REWE/MEINL, COMP/M.4590-REWE/DELVITA. Βλ. επίσης και απόφαση Γαλλικής ΑΑ υπ' αρ. 4-DCC-173 DIA/CARREFOUR.

38 Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αρ. 637/2017, 381/V/2008, 467/VI/2009, 601/2015 και 623/2016 αποφάσεις Ε.Α. και τις εκεί αναφερόμενες παραπομπές.

σχεδόν αποκλειστικά χονδρικές πωλήσεις προϊόντων, απευθυνόμενες κυρίως σε επαγγελματίες³⁹.

29. Ως προς τη γεωγραφική διάσταση της αγοράς και λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία της Ε.Α.⁴⁰ και της Ε.Επ.⁴¹, στις συνθήκες της προκείμενης υπόθεσης, η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ σε επίπεδο διανομής ορίζεται αρχικώς σε επίπεδο νομών της χώρας, στους οποίους δραστηριοποιούνται οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Κάθε νομός της ηπειρωτικής Ελλάδας μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για το σκοπό του ορισμού της σχετικής γεωγραφικής αγοράς, ως γεωγραφικό όριο εντός του οποίου οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και που μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές/νομούς λόγω των διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτούς. Στις περιπτώσεις δε των νήσων, το κάθε νησί μπορεί να αποτελεί διακριτή γεωγραφική αγορά, λόγω των δυσκολιών στη μετακίνηση του τελικού καταναλωτή.

30. Περαιτέρω, μπορεί να είναι αναγκαία η στενότερη γεωγραφική οριοθέτηση, η οποία να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες ανά περίπτωση⁴², η οποία ωστόσο παρέλκει στην παρούσα υπόθεση, καθώς οι συμμετέχουσες δραστηριοποιούνται σε διαφορετικά νησιά, οπότε δεν υπάρχουν οριζόντιες επικαλύψεις. Εν προκειμένω, στην παρούσα υπόθεση ως σχετικές γεωγραφικές αγορές σε επίπεδο λιανικής πώλησης ορίζονται οι ακόλουθες γεωγραφικές περιοχές: Νομός Χανίων, Νομός Ρεθύμνης, Νομός Ηρακλείου, Νομός Λασιθίου καθώς και οι νήσοι Πάρος, Νάξος, Τήνος, Σύρος, Μήλος, Σαντορίνη, Κάλυμνος, Χίος και Κέρκυρα.

31. Σε προηγούμενες αποφάσεις της Ε.Α.⁴³ που αφορούσαν στην αγορά της χονδρικής πώλησης, η σχετική γεωγραφική αγορά είχε προσδιορισθεί ως το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Λόγω της δραστηριοποίησης των περισσότερων χονδρεμπορικών εταιριών σε συγκεκριμένες περιοχές της Ελλάδας, δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο περαιτέρω κατάτμησης της γεωγραφικής αγοράς σε επίπεδο όμορων νομών ή/και περιφερειών, στο βαθμό που υφίσταται σημαντικός βαθμός εναλλαξιμότητας ή/και η ύπαρξη αλυσίδας υποκατάστασης. Ωστόσο, δεν κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω διερεύνηση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς

39 Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. υπ' αρ. 330/V/2007, υπό IV.1.B, και 536/VI/2012, παρ. 14.

40 Βλ. ενδεικτικά τις αποφάσεις Ε.Α. 637/2017, 601/2015, 600/2015, 599/2014, 582/VII/2013, 572/VII/2013, 544/VII/2012 και 496/VI/2010.

41 Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις IV/M.1085 (1998) PROMODES/CATTEU, COMP/M.1221 (1999) REWE/MEINL, COMP/M.1684 (2000) CARREFOUR/PROMODES, COMP/M.3905 (2005) TESCO/CARREFOUR.

42 Βλ. ενδεικτικά την απόφαση Ε.Α. 637/2017 και τις εκεί αναφερόμενες παραπομπές, σχετικά με την στενότερη οριοθέτηση των τοπικών αγορών σε ακτίνα έως 10 λεπτά με το αυτοκίνητο από το κατάστημα στόχος για τις αστικές περιοχές και έως 30 λεπτά για τις ημιαστικές.

43 Βλ. ενδεικτικά τις υπ' αρ. 637/2017, 536/VI/2012, 330/V/2007 και 601/2015 αποφάσεις της Ε.Α.

για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, καθόσον ακόμη και αν η αγορά ορισθεί σε εθνικό επίπεδο, τα αθροιστικά μερίδια των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια, είναι ιδιαίτερος χαμηλά, ενώ σε περίπτωση στενότερου ορισμού αυτής, δεν υφίσταται σχετική επικάλυψη. Ως εκ τούτου, στην παρούσα υπόθεση ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

32. Από γεωγραφική άποψη, η αγορά εφοδιασμού εκτείνεται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, με κριτήριο την υποκατάσταση από την πλευρά των προμηθευτών των επιχειρήσεων λιανικής πώλησης (βιομηχανίες, βιοτεχνίες, εισαγωγείς), καθώς η ενίσχυση του δικτύου μιας αλυσίδας αυξάνει τον όγκο των αγορών που γίνονται συνολικά και κατά συνέπεια τη θέση της και τη διαπραγματευτική της δύναμη, τη δυνατότητα επιβολής όρων και ενδεχομένως τη δημιουργία σχέσεων οικονομικής εξάρτησης των προμηθευτών της⁴⁴. Εν προκειμένω ως σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά εφοδιασμού ορίζεται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

33. Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η υπό εξέταση συγκέντρωση αφορά στις αγορές:

(α) Λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ σε επίπεδο διανομής (ήτοι αγορά λιανικής πώλησης καταναλωτικών αγαθών καθημερινής χρήσης μέσω υπεραγορών, σούπερ μάρκετ, μίνι μάρκετ και εκπτωτικών καταστημάτων), η οποία από γεωγραφική άποψη καταλαμβάνει κατ' αρχήν όλη την ελληνική επικράτεια και στη συνέχεια τους νομούς Χανίων, Λασιθίου, Ηρακλείου και Ρεθύμνης, καθώς και τις νήσους Πάρος, Νάξος, Τήνος, Σύρος, Μήλος, Σαντορίνη, Κάλυμνος, Χίος και Κέρκυρα,

(β) Χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ μέσω καταστημάτων cash & carry και χονδρεμπορικών επιχειρήσεων, η οποία, από γεωγραφική άποψη, καταλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας,

(γ) Εφοδιασμού καταστημάτων σούπερ μάρκετ και cash & carry, η οποία, από γεωγραφική άποψη, καταλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

IV.2 Μέγεθος-Μερίδια Αγοράς-Ανταγωνισμός

IV.2.1 Μέγεθος-Μερίδια Αγοράς

34. Στον παρακάτω Πίνακα παρατίθενται τα πανελλαδικά μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών στην υπό εξέταση συγκέντρωση εταιριών, καθώς και των κυριοτέρων ανταγωνιστών τους:

Πίνακας 4: Μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών εταιριών στην ελληνική επικράτεια⁴⁵

	ΑΞΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ		ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ	
	2017	2018	2017	2018
ΣΥΝΚΑ	175.731.821	175.624.735	2,1%	2,0%
ΒΙΔΑΛΗΣ	12.923.652	11.456.436	0,2%	0,1%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΟΡΑΖΟΥΣΑΣ	188.655.473	187.081.171	2,3%	2,2%
ΓΑΛΛΕΙΑΣ	39.962.718	37.495.349	0,5%	0,4%
ΜΑΡΚΑΤΟ	14.114.620	13.413.208	0,2%	0,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΓΟΡΑΖΟΜΕΝΩΝ	54.077.338	50.908.558	0,6%	0,6%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΩΝ	242.732.811	237.989.728	2,9%	2,8%
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ (Ομίλος)	2.524.292.000	3.011.502.000	30,3%	34,9%
ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ	2.100.319.000	1.986.336.000	25,2%	23,0%
ΜΕΤΡΟ ΑΕΒΕ	1.172.125.667	1.190.626.026	14,1%	13,8%
Δ. ΜΑΣΟΥΤΗΣ ΑΕ	761.589.000	770.349.000	9,1%	8,9%
ΠΕΝΤΕ ΑΕ	482.772.105	449.969.814	5,8%	5,2%
ΛΟΙΠΟΙ	1.043.896.417	977.630.431	12,5%	11,3%
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΑΣ	8.327.727.000	8.624.403.000	100,0%	100,0%

Πηγή: Επεξεργασία ΓΔΑ στοιχείων του περιοδικού «Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ» Νο 23-Φθινόπωρο 2019.

44 Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Α. 637/2017, παρ. 40, Ε.Α. 582/VII/2013 υπό Δ.2, 572/VII/2013, παρ. 34, 544/VII/2012, παρ. 48, 496/VI/2010, παρ. 46 και 623/2016, παρ. 31

45 Στην ανάλυση του περιοδικού «Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ» περιλαμβάνονται οι πωλήσεις τόσο των σούπερ μάρκετ όσο και των Cash & Carry των 42 κυριοτέρων αλυσίδων του κλάδου. Επισημαίνεται ότι οι πωλήσεις της εταιρείας Lidl, της τάξεως του [...] (βλ. ενδεικτικά Τεύχος 21 του περιοδικού για το 2017), δεν περιλαμβάνονται στις ανωτέρω.

35. Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το μερίδιο αγοράς του ΣΥΝΚΑ (συμπεριλαμβανομένης της ΒΙΔΑΛΛΗΣ) στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ είναι της τάξης του 2,5% στην ελληνική επικράτεια⁴⁶, ενώ το μερίδιο των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ υπολείπεται του 1%, οπότε το συνδυαστικό μερίδιο των μερών υπολογίζεται στο 3% περίπου. Το εν λόγω χαμηλό επίπεδο του μεριδίου συνάδει και με τις εκτιμήσεις της γνωστοποιούσας βάσει στοιχείων της εταιρείας Nielsen⁴⁷. Δεδομένου ότι ο ΣΥΝΚΑ δραστηριοποιείται στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στην περιοχή της Κρήτης και λοιπών νήσων του Αιγαίου, ενώ οι ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ αποκλειστικά στην Κέρκυρα, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρίες δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες, ούτε καν σε γεωγραφικές αγορές και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν οριζόντια επικάλυψη.

36. Στην αγορά χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, το μέγεθος της οποίας εκτιμάται σε αξία περί τα 11 δις ευρώ βάσει στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ., το συνδυαστικό μερίδιο των μερών είναι αμελητέο καθώς υπολείπεται του 1%⁴⁸.

37. Ως προς την αγορά εφοδιασμού (procurement market) και σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα, δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία αναφορικά με το μέγεθος της αγοράς εφοδιασμού ειδών σούπερ μάρκετ και τα σχετικά μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη ως ένδειξη αναφοράς τα προαναφερθέντα μερίδια των συμμετεχουσών εταιριών στην αγορά διανομής στην ελληνική επικράτεια⁴⁹ (βλ. ανωτέρω Πίνακα 4), εκτιμάται ότι τα αθροιστικά μερίδια των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιριών κυμαίνονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα της τάξεως του 3%⁵⁰.

38. Επομένως, ως προς την αγορά διανομής και τις υποαγορές αυτής (λιανικής και χονδρικής πώλησης) καθώς και ως προς την αγορά εφοδιασμού, στην υπό εξέταση συγκέντρωση δεν υφίστανται επηρεαζόμενες⁵¹ αγορές.

IV.2.2 Ανταγωνισμός σε τοπικό επίπεδο

39. Δεδομένου ότι από την ως άνω έρευνα της Υπηρεσίας προκύπτουν μόνο σχετικές και όχι επηρεαζόμενες αγορές προϊόντων, παρέλκει η όποια περαιτέρω αξιολόγηση των ως άνω αναφερόμενων σχετικών αγορών προϊόντων. Ωστόσο παρατίθενται στη συνέχεια για λόγους πληρότητας ορισμένα στοιχεία αναφορικά με το επίπεδο ανταγωνισμού στην σχετική αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, ιδίως σε τοπικό επίπεδο.

40. Στον κατωτέρω Πίνακα παρατίθενται, ανά γεωγραφική περιοχή, οι κυριότεροι ανταγωνιστές-αλυσίδες σούπερ μάρκετ για τις σχετικές γεωγραφικές αγορές της Κρήτη και των νησιών του Αιγαίου⁵².

Πίνακας 5: Ανταγωνιστικές αλυσίδες σ/μ στην Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΚΑ (συμπ. ΒΙΔΑΛΛΗΣ)	ΟΜΙΛΟΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗ (συμπ. ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗΣ)	ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΧΑΝΙΑ	25	9	2		36
ΡΕΘΥΜΝΟ	5	2	1	8 (Παυλάκης)	16
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2	34	6	12 (Bazaar: 10, Ανεδηκ Κρητικός:2)	54
ΛΑΣΗΘΙ	2	10	1		13

46. Ακόμα και αν στις πωλήσεις του ΣΥΝΚΑ αθροίζονταν οι λιανικές πωλήσεις ειδών σούπερ μάρκετ των είκοσι επτά (27) καταστημάτων δικαιόχρησης, το εν λόγω μερίδιο δεν θα μεταβαλλόταν ουσιαστικά, καθώς κατά την εκτίμηση της γνωστοποιούσας, οι πωλήσεις των καταστημάτων δικαιόχρησης εκτιμώνται [...] εκ. ευρώ (υπ' αρ. 417/20.01.2020).

47. Ο υπολογισμός βασίστηκε στις λιανικές πωλήσεις έτους 2018 των συμμετεχουσών ΣΥΝΚΑ [...] εκ. ευρώ), ΒΙΔΑΛΛΗΣ [...] εκ. ευρώ), ΓΑΛΑΞΙΑΣ [...] εκ. ευρώ) και ΜΑΡΚΑΤΟ [...] εκ. ευρώ) καθώς και στις πανελλαδικές πωλήσεις όπως αποτυπώνονται από την εταιρεία Nielsen, ύψους 8 δις ευρώ (υπ' αρ. 417/20.01.2020). Επισημαίνεται ότι σε πρόσφατη έρευνά της (Κλαδική μελέτη-Supermarket-Οκτώβριος 2019), η ICAP εκτιμά το μέγεθος της αγοράς μεγαλύτερο, στα 11 δις περίπου. Σε κάθε περίπτωση, το συνδυαστικό μερίδιο των συμμετεχουσών είναι ιδιαίτερα χαμηλό, οπότε το αποτέλεσμα της παρούσας αξιολόγησης δεν μεταβάλλεται.

48. Για την εκτίμηση του εν λόγω μεριδίου χρησιμοποιήθηκαν οι χονδρικές πωλήσεις των συμμετεχουσών, ύψους [...] εκ. ευρώ για τον ΣΥΝΚΑ (συμπεριλαμβανομένης της ΒΙΔΑΛΛΗΣ) και [...] εκ. ευρώ για τις ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ (υπ' αρ. 8609/27.12.2019 έντυπο γνωστοποίησης) καθώς και ο κύκλος εργασιών (ύψους 11 δις περίπου) όπως δημοσιεύεται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ, που αφορά στην κατηγορία «Χονδρικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού» (εξαιρουμένων των υποκατηγοριών που αντιστοιχούν σε καπνικά προϊόντα και φυτά). Βλ. ενδεικτικά και απόφαση Ε.Α. 637/2015, παρ. 49. Η γνωστοποιούσα (υπ' αρ. 417/20.01.2020) εκτιμά το μέγεθος της αγοράς χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ στα 15 δις ευρώ (λαμβάνοντας υπόψη πέραν της προαναφερθείσας κατηγορία και άλλες κατηγορίες της ΕΛ.ΣΤΑΤ., όπως ενδεικτικά την «Χονδρικό εμπόριο άλλων ειδών οικιακής χρήσης»). Σε κάθε περίπτωση, το συνδυαστικό μερίδιο των συμμετεχουσών είναι αμελητέο, οπότε το αποτέλεσμα της παρούσας αξιολόγησης δεν μεταβάλλεται.

49. Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις της Ε.Α. υπ' αρ. 599/2014 και 600/2015.

50. Σημειώνεται ότι δεν λήφθηκαν υπόψη μερίδια αγοράς ανά υποκατηγορία προϊόντος δεδομένης και της δυσχέρειας να συλλεχθούν τα εν λόγω στοιχεία.

51. Για τον ορισμό της «επηρεαζόμενης αγοράς» βλ. ανωτέρω παρ.28.

52. Βλ. στοιχεία έτους 2018, Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ Νο 23-Φθινόπωρο 2019 (δεν περιλαμβάνονται τα καταστήματα Cash & Carry, τα καταστήματα της αλυσίδας Lidl καθώς και τα καταστήματα δικαιόχρησης). Εντός του έτους 2019, το ΣΥΝΚΑ εγκαίνιασε δύο ακόμα καταστήματα λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ, ένα στον Ν. Ηρακλείου και ένα στον Ν. Χανίων.

ΠΑΡΟΣ	1			4 (Market In: 2, Σαρρής: 2)	5
ΝΑΞΟΣ	2		1	5 (Κουτελιερη)	8
ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ	1	3			4
ΤΗΝΟΣ	2	2			4
ΣΥΡΟΣ	1	2	2		5
ΜΗΛΟΣ	1				1
ΚΑΛΥΜΝΟΣ	2				2
ΧΙΟΣ	2		4	14 (Χαρά: 9, My Market: 3, Μασούτης: 2)	20

Πηγή: Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ Νο 23-Φθινόπωρο 2019.

41. Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι στις περισσότερες από τις γεωγραφικές περιοχές οι συμμετέχουσες δέχονται ανταγωνιστικές πιέσεις από μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ (όπως Σκλαβενίτης και Βασιλόπουλος) και από τοπικές επιχειρήσεις. Ειδικά για την αγορά της Κρήτης⁵³, στο πρόσφατο τεύχος του περιοδικού «Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ» αναφέρεται ότι η αγορά «έχει καταστεί ιδιαίτερος ανταγωνιστική», δεδομένου ότι υπάρχουν «ισχυρά δίκτυα» στο νησί, όπως ενδεικτικά οι Σκλαβενίτης, Βασιλόπουλος,, Bazaar, ANEDHK Κρητικός (μέσω της τοπικής αλυσίδας CRM Αριάδνης⁵⁴) αλλά και η αλυσίδα Lidl, με τον ΣΥΝΚΑ να διατηρεί «τις δυνάμεις του αλώβητες εν μέσω συνθηκών έντονου ανταγωνισμού... στηριζόμενος στην ιστορία και την ισχυρή θέση που κατέχει στις τοπικές αγορές»⁵⁵. Επισημαίνεται ότι ο όμιλος Σκλαβενίτης δραστηριοποιείται στην Κρήτη όχι μόνο με το σήμα «Σκλαβενίτης» (16 καταστήματα), αλλά και με το σήμα «Χαλκιαδάκης» (39 καταστήματα), με τον κύκλο εργασιών της «Χαλκιαδάκης Α.Ε.» το 2018 να ανέρχεται στα 155 εκ. ευρώ⁵⁶, ήτοι σε [...] επίπεδο με αυτόν του ΣΥΝΚΑ στην Κρήτη⁵⁷.

42. Αντίστοιχα, στον κατωτέρω Πίνακα παρατίθενται για τη σχετική γεωγραφική αγορά της Κέρκυρας οι κυριότεροι ανταγωνιστές-αλυσίδες σούπερ μάρκετ των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ, λαμβανομένων υπόψη από κοινού, καθόσον στην αντίληψη του καταναλωτή παρουσιάζονται ως ενιαία εμπορική οντότητα.

Πίνακας 6: Ανταγωνιστικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ στην Κέρκυρα

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΑΛΥΣΙΔΑΣ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ
ΓΑΛΑΞΙΑΣ/ΜΑΡΚΑΤΟ	19
ΝΤΙΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	11
ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ	2
ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ	2
ΣΥΝΟΛΟ	34

Πηγή: Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ Νο 23-Φθινόπωρο 2019 (εξαιρουμένων των Cash & Carry).

43. Για την αγορά της Κέρκυρας, και σύμφωνα με στοιχεία πωλήσεων⁵⁸ των ανωτέρω εταιριών καθώς και της αλυσίδας «Lidl», η οποία δραστηριοποιείται στο νησί με 3 καταστήματα⁵⁹, το μερίδιο στην αγορά λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ των ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ εκτιμάται σε [25-35]%. Τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών διαμορφώνονται ως ακολούθως: Ντιελλάς [15-25]%, Lidl [15-25]%, Βασιλόπουλος⁶⁰ [15-25]% και Σκλαβενίτης [5-10]%. Σημειώνεται ωστόσο ότι τα εν λόγω μερίδια δύναται να είναι υπερεκτιμημένα, καθώς δεν λαμβάνονται υπό-

53 Σύμφωνα με τη γνωστοποιούσα (υπ' αρ. 417/20.01.2020), δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το μερίδιο αγοράς της στη λιανική πώληση ειδών σούπερ μάρκετ ανά Νομό στην Κρήτη. Υπάρχουν ωστόσο στοιχεία Nielsen για τις λιανικές πωλήσεις ειδών σούπερ μάρκετ στο σύνολο του νησιού, από τα οποία προκύπτει ότι το μερίδιό της είναι της τάξεως του [...]%.
54 Βλ. και ιστοσελίδα www.kritikos-sm.gr, όπου αναφέρεται ότι το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της «CRM Αριάδνη», η οποία αριθμεί 92 συνδεδεμένα μέλη στην Κρήτη-μέσω συμβάσεων δικαιόχρησης/franchise, τα καταστήματα των οποίων φέρουν τα σήματά της-ήδη από το 2017 ανήκει στην ANEDHK Κρητικός Α.Ε. Στον Πίνακα 5, η ANEDHK Κρητικός Α.Ε. παρουσιάζεται μόνο με 2 καταστήματα γιατί στα στοιχεία του Περιοδικού Πανόραμα (βλ. υποσημ. 51 ανωτέρω) αποτυπώνονται μόνο τα ιδιόκτητα/εταιρικά καταστήματα και όχι τα καταστήματα δικαιόχρησης.

55 Βλ. Πανόραμα των Ελληνικών Σούπερ Μάρκετ Νο 23-Φθινόπωρο 2019.

56 Η «Χαλκιαδάκης Α.Ε.» δραστηριοποιείται μόνο στην Κρήτη.

57 Οι συνολικές πωλήσεις του ΣΥΝΚΑ στην Κρήτη το 2018 ανήλθαν σε [...] εκ. ευρώ (υπ' αρ. 417/20.01.2020).

58 Υπ' αρ. 417/20.01.2020 (γνωστοποιούσα), 942/06.02.2020 (Βασιλόπουλος), 1097/10.02.2020 (Ντιελλάς), 1169/12.02.2020 (Lidl)

και 1224/13.02.2020 (Σκλαβενίτης).

59 Βλ. www.lidl-hellas.gr

60 Υπ' αρ. 942/06.02.2020. Περιλαμβάνονται και οι πωλήσεις [...].

ψιν οι πωλήσεις των μικρότερων τοπικών αλυσίδων και καταστημάτων λιανικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω περιοχή.

44. Εν κατακλείδι ως προς τις επικρατούσες ανταγωνιστικές συνθήκες και τη θέση των μερών στις σχετικές αγορές παρατηρείται ότι (α) οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες τοπικές γεωγραφικές αγορές στη λιανική πώληση (υπο-αγορά διανομής), (β) το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στην ελληνική επικράτεια στις σχετικές αγορές της λιανικής και χονδρικής πώλησης ειδών σούπερ μάρκετ και στην αγορά εφοδιασμού είναι πολύ χαμηλό και δεν ξεπερνά σε καμία αγορά το 3%, (γ) υφίσταται ανταγωνισμός από άλλες μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ και από τοπικές επιχειρήσεις στις σχετικές γεωγραφικές αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται οι συμμετέχουσες εταιρίες.

Υ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ-ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

45. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, η ΕΑ, εφόσον διαπιστώσει ότι η υποβληθείσα συγκέντρωση, καίτοι εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1, εντούτοις δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά, με απόφασή της, που εκδίδεται εντός μηνός από την πλήρη και προσήκουσα γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση. Ουσιαστικό κριτήριο ελέγχου των συγκεντρώσεων αποτελεί, κατά την παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3959/2011, ο σημαντικός ή μη περιορισμός του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης, στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης⁶¹.

46. Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό, η Επιτροπή συγκρίνει τις συνθήκες ανταγωνισμού που θα προκύψουν από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση με εκείνες που θα επικρατούσαν χωρίς αυτήν. Οι συνθήκες ανταγωνισμού που υφίστανται κατά το χρόνο της συγκέντρωσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τυχόν μελλοντικές αλλαγές που ευλόγως αναμένονται αποτελούν το στοιχείο της σύγκρισης για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που συνδέονται αιτιωδώς με την συγκέντρωση⁶².

61 Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων (2004/C 31/03), παρ. 2 «Η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη κάθε σημαντική παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού που ενδέχεται να προκληθεί από τη συγκέντρωση. Η δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης αποτελεί την κυριότερη μορφή αυτού του περιορισμού του ανταγωνισμού». Ειδικότερα, μία οριζόντια συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό σε μία αγορά με την απομάκρυνση σημαντικών ανταγωνιστικών πιέσεων σε έναν ή περισσότερους παίκτες, οι οποίοι ακολούθως θα έχουν αυξημένη δύναμη στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς, βλ. σχετικά Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων ο.π. παρ. 22α, παρ. 24 επ, καθώς και M. Rosenthal/S. Thomas, European Merger Control, 2010, σελ. 116 επ.).

62 Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ο.π., παρ. 9, ΓενΔΕΕ T-342/99, Ryanair/

47. Στην υπό εξέταση περίπτωση, η σκοπούμενη συγκέντρωση αφορά σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ίδιες σχετικές αγορές προϊόντων, συνεπώς πρόκειται για οριζόντια συγκέντρωση επιχειρήσεων. Εντούτοις, σε επίπεδο λιανικής, αλλά και χονδρικής πώλησης ειδών σ/μ, οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση, εξαγοράζουσα και εξαγοραζόμενες επιχειρήσεις, δεν δραστηριοποιούνται στις ίδιες γεωγραφικές αγορές, ούτε σε στενά συνδεδεμένες γειτονικές αγορές, τα δε μερίδιά τους, καθαυτά, αλλά και αθροιζόμενα,-στην ελληνική επικράτεια, είναι χαμηλά (της τάξεως του 3%) και υπολείπονται κατά πολύ των ορίων της κατοχής δεσπόζουσας θέσης. Ειδικότερα, τα μερίδια αγοράς στις τοπικές γεωγραφικές αγορές δεν θα μεταβληθούν συνεπεία της συγκέντρωσης, ενώ η μεταβολή του μεριδίου της εξαγοράζουσας στην ελληνική επικράτεια, μετά την ολοκλήρωση της υπό κρίση συναλλαγής, θα μεταβληθεί οριακά κατά ποσοστό μικρότερο του 1%. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει και για τις συνέπειες στην αγορά εφοδιασμού.

48. Σημειώνεται επίσης ότι, όπως προαναφέρθηκε, ήδη προ της σκοπούμενης συγκέντρωσης, στην πράξη οι δύο εξαγοραζόμενες επιχειρήσεις, ΓΑΛΑΞΙΑΣ και ΜΑΡΚΑΤΟ, δεν ενεργούν στη γεωγραφική αγορά της Κέρκυρας όπου δραστηριοποιούνται, ως άμεσοι ανταγωνιστές, επομένως δεν επέρχεται καμία μεταβολή στις ανταγωνιστικές συνθήκες, συνεπεία της υπό εξέταση συναλλαγής. Ειδικότερα, οι στενοί διαρθρωτικοί δεσμοί που τις συνδέουν ήδη από το 1995 και συνίστανται στις συμμετοχές των ίδιων φυσικών προσώπων τόσο στο μετοχικό κεφάλαιο με μειοψηφικά ποσοστά, όσο και στα όργανα διοίκησης αμφότερων των εταιριών, έχουν επί μακρό χρονικό διάστημα και κατά τρόπο παγιωμένο οδηγήσει σε κοινότητα και ευθυγράμμιση συμφερόντων και, συνεπώς, στην εξάλειψη των όποιων κινήτρων για άσκηση ανταγωνιστικών πιέσεων μεταξύ τους. Η εμπορική τους συμπεριφορά εμφανίζεται στην πράξη ομοιόμορφη και ευθυγραμμισμένη, καθώς διαπνέεται από την ίδια στρατηγική, είναι ενταγμένη στο ίδιο επιχειρηματικό πλαίσιο και ταυτίζεται σε επίπεδο τιμολογιακής και εμπορικής πολιτικής⁶³. Συνεπώς, ανεξαρτήτως των νομικών δεσμών, σε πραγματική βάση οι δυο εταιρίες

Aer Lingus v. Commission, σκ. 82, απόφαση Ε. Επιτροπής Μ 6381 Google/Motorola mobility, παρ. 139, 153, 170, καθώς και N. Levy, European Merger Control Law: A guide to the merger regulation, LexisNexis, 2013, παρ. 10.04 Counterfactual, 10-24.

63 Για την έννοια και την ανάλυση των επιπτώσεων στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού σε περίπτωση διαρθρωτικών δεσμών μεταξύ επιχειρήσεων, όπως σταυροειδών μετοχικών συμμετοχών και διασυνδέσεων σε επίπεδο διοίκησης βλ. ιδίως OECD, Policy Roundtables, Minority shareholdings, 2008, DAF/COMP (2008) 30, P. Fotis, N. Zevgolis, The competitive Effects of Minority Shareholdings, Legal and Economic Issues, (Hart Publishing, 2016), A. Tzanaki, The regulation of minority shareholdings and other structural links between competing undertakings: A law & economics analysis (PhD, University College London, 2017), I. Lianos, V. Korah & P. Siciliani, Competition Law: Analysis, Cases and Materials (Oxford Univ. Press, 2019), σ. 1542-1556, Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ο.π., παρ. 48, και απόφαση Ε. Επιτροπής M 2567 Nordbanken/Postgirot, σημ. 54.

δεν συμπεριφέρονται και δεν λαμβάνονται υπόψη ως ανταγωνιστές, αλλά ως ενιαία οικονομική επιχειρηματική οντότητα στην αγορά και στην αντίληψη των ανταγωνιστών τους και κυρίως των καταναλωτών.

49. Τούτων δοθέντων, αξιολογείται ότι η προτεινόμενη συναλλαγή δεν θα επιφέρει αλλαγές στη δομή της τοπικής αγοράς στην Κέρκυρα, καθώς δεν θα εξαλείψει κάποια ουσιώδη και ενεργή ανταγωνιστική πίεση και κατά συνέπεια δεν θα επηρεάσει το επίπεδο ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές⁶⁴.

50. Περαιτέρω, ο πραγματικός ανταγωνισμός, όπως προαναφέρθηκε, τόσο από τοπικές επιχειρήσεις, όσο και από μεγάλες αλυσίδες είναι υπαρκτός, καθώς ασκούνται ανταγωνιστικές πιέσεις από τη δραστηριοποίηση των λοιπών ανταγωνιστών στις επιμέρους αγορές και, έτσι, οι καταναλωτές, αλλά και οι προμηθευτές έχουν εναλλακτικές δυνατότητες επιλογής.

51. Κατά συνέπεια, με συνεκτίμηση όλων όσων ανωτέρω εξετέθησαν, η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αναμένεται να προκαλέσει σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού και εκτιμάται ότι δεν προκαλούνται σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού σε οποιαδήποτε από τις ανωτέρω εξεταζόμενες αγορές.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Τμήμα, αποφάσισε ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία ότι:

Εγκρίνει, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, την από 27.12.2019 (υπ' αρ. 8609) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση του αποκλειστικού ελέγχου των εταιρειών «Γαλαξίας Ανώνυμη εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων Δήμητρα Μάρκετς» και «Μαρκάτο Ανώνυμη Εταιρεία Αλυσίδας Καταστημάτων» από το συνεταιρισμό με την επωνυμία «Προμηθευτικός και Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης Καταναλωτών Κρήτης», δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 18η Φεβρουαρίου 2020.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2020

Ο Πρόεδρος

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΝΟΣ

64 Βλ. προς την κατεύθυνση αυτή, σχετικές αποφάσεις της Ε. Επιτροπής Μ 5181 Delta Airlines/Northwest Airlines, παρ. 24-33, Μ 3770 Lufthansa/Swiss παρ. 22-23, Μ 5632 Pepsico/Pepsi Americas, ιδίως παρ. 31.